

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ПОБІЧНА ДІЯ ЛІКІВ

для здобувачів вищої освіти 4 курсу денної форми здобуття освіти
освітньої програми «Технології фармацевтичних препаратів»
спеціальності «226 Фармація, промислова фармація»
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧІ

ТКАЧОВА
Оксана
Віталіївна

tkachevaov@gmail.com

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра фармацевтичного менеджменту та маркетингу.

2. Адреса кафедри: м. Харків, вул. Валентинівська, 4, 3-й поверх, т. 0572-67-91-72.

3. Веб-сайт кафедри: <http://mmf.nuph.edu.ua/>

4. Інформація про викладачів:

Ткачова Оксана Віталіївна

Доктор фармацевтичних наук, професор кафедри фармацевтичного менеджменту та маркетингу Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – 28 років, досвід науково-педагогічної діяльності – 19 років. Викладає освітні компоненти: «Фармакоэкономика», «Підготовка фармацевтичного представника», «Фармакоэкономичні основи формулярної системи», «Основи медичної стандартизації», «Основи медичної стандартизації та страхова медицина», «Побічна дія ліків» (для ОПП «Технології фармацевтичних препаратів»). Наукові інтереси: фармакоэкономичні дослідження, оцінка медичних технологій, оцінка споживання лікарських засобів, маркетингові дослідження фармацевтичного ринку, експериментальна фармакологія.

5. Консультації: проводяться онлайн відповідно до графіку, який розміщено на сайті кафедри фармацевтичного менеджменту та маркетингу (за посиланням <https://mmf.nuph.edu.ua/?p=5716>).

6. Анотація освітньої компоненти: освітня компонента «Побічна дія ліків» є вибірковою для другого (магістерського) рівня зі спеціальності 226 Фармація, промислова фармація, освітня програма «Технології фармацевтичних препаратів».

7. Мета освітньої компоненти: метою вивчення освітньої компоненти «Побічна дія ліків» є формування та поглиблення у здобувачів вищої освіти професійно-компетентних знань щодо побічної дії ліків різних фармакотерапевтичних груп та питань безпечного застосування лікарських засобів.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та з громадянською свідомістю.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно

навченим.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ФК 13. Здатність забезпечувати належне зберігання лікарських засобів та виробів медичного призначення відповідно до їх фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання (GSP) у закладах охорони здоров'я.

9. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Використовувати фахові знання для вирішення практичних ситуацій.

ПРН 4. Відслідковувати сучасні тенденції розвитку галузі, аналізувати професійну інформацію, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання.

ПРН 28. Проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширення захворювань.

10. Статус освітньої компоненти: вибіркова.

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Анатомія та фізіологія», «Патофізіологія», «Біологія з основами генетики», «Валеологія», «Перша долікарська допомога», «Фармакологія», «Фармакотерапія з фармакокінетикою».

12. Обсяг освітньої компоненти: на вивчення освітньої компоненти відводиться **90 годин 3 кредити ЄКТС**

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти:

Зміст освітньої компоненти:

Модуль «Побічна дія ліків»

Змістовий модуль 1. Основи побічної дії лікарських засобів: причини виникнення, фактори ризику, механізми розвитку побічної дії. Класифікація побічної дії ліків.

Тема 1. Види дії ліків. Класифікація побічної дії лікарських засобів та ускладнень медикаментозної терапії.

Тема 2. Побічна дія ліків – важлива медична, економічна і соціальна проблема. Організація контролю за безпекою лікарських засобів в Україні.

Тема 3. Фармакогенетичні фактори, що сприяють виникненню та розвитку побічної дії лікарських засобів. Гендерна специфічність прояву побічної дії лікарських засобів.

Тема 4. Фармакодинамічні і кінетичні фактори ризику виникнення і розвитку по-бічної дії ліків. Побічна дія ліків у вагітних, в пре- і неонатальний період розвитку потомства і в осіб похилого віку

Тема 5. Фактори ризику виникнення та розвитку побічної дії лікарських засобів в період годування грудьми.

Тема 6. Поліморбідність та поліпрагмазія як фактори ризику виникнення та розвитку побічної дії лікарських засобів.

Змістовий модуль 2. Побічна дія деяких груп препаратів.

Тема 7. Побічна дія відхаркувальних та протикашльових лікарських засобів

Тема 8. Побічна дія ненаркотичних анальгетиків та нестероїдних протизапальних лікарських засобів.

Тема 9. Побічна дія антацидних та адсорбуючих лікарських засобів.

Тема 10. Побічна дія седативних лікарських засобів.

14. Види та форми контролю:

Поточний контроль: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Контроль змістових модулів: усне опитування або письмовий контроль, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Форма семестрового контролю: семестровий залік.

Умови допуску до контролю змістових модулів: для допуску до контролю змістовного модулю необхідна наявність мінімальної кількості балів за кожне заняття змістового модулю.

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти:

Результати семестрового контролю у формі семестрового заліку оцінюються за 100 бальною, недиференційованою шкалою («зараховано», «не зараховано») та за шкалою ECTS.

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль - для змістових модулів)
Модуль	
Змістовий модуль 1. Основи побічної дії лікарських засобів: причини виникнення, фактори ризику, механізми розвитку побічної дії. Класифікація побічної дії ліків. Оцінювання тем (1 – 6): усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань. Контроль змістовного модуля 1: складання тестових завдань, надання відповіді за білетом модулю (вирішення ситуаційних завдань).	50 (50 %)
Змістовий модуль 2: Побічна дія деяких груп препаратів. Оцінювання тем (7 – 10): усне опитування, складання тестових завдань; Контроль змістовного модуля 2: складання тестових завдань, надання відповіді за білетом модулю (2 теоретичні питання).	50 (50 %)
Семестровий контроль з модуля 1	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля

16. Політики освітньої компоненти

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої компоненти:

Обов'язкова література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Побічна дія ліків: навчально-методичний посібник для аудиторної роботи здобувачів вищої освіти на практичних і семінарських заняттях / Л. В. Яковлева, О. В. Ткачова, О. О. Герасимова, О. Я. Міщенко, Н. В. Бездітко. – Х.: НФаУ, 2023. – 82 с. 2. Побічна дія ліків: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» / Л. В. Яковлева, О. В. Ткачова, О. О. Герасимова. – Х.: НФаУ, 2023. – 113 с.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Іваніцька Л.М. Побічні ефекти нестероїдних протизапальних препаратів та місце диклофенаку // Біль. Суглоби. Хребет. – 2018. – Т. 8. – № 3. 2. Гавриленко, Т. Медикаментозна терапія матері під час годування грудьми [Електронний ресурс] / Т. Гавриленко // 3 турботою про жінку. – 2016. – № 9 (75). – URL: https://extempore.info/component/content/article/9-journal/858-medykamentozna-terapiia-materi-pid-chas-hoduvannia-hrudmy.html?Itemid=357 3. Клінічна фармакологія та фармакотерапія в ревматології / М.П. Красько, О.В. Крайдашенко, О.О. Кремзер, В.В. Красько. 2-ге вид., доопрац. та доп. – Запоріжжя, 2015. – 317 с. 4. Лукянчук Є. Який НПЗП найпопулярніший серед лікарів? Результати опитування // Щотижневик Аптека. № 25 (1296) 28 Червня 2021 р. 5. Нові елементи безпеки для ліків, що реалізуються в ЄС // Український фармацевтичний інститут якості. 11.02.2019 р. URL: http://gmpcenter.org.ua/news/novi-elementi-bezpeki-dlja-likiv-scho-realizujutsja-v-jes 6. Нефротоксичність як прояв побічної дії ліків / Л.В. Деримедвідь, С.М. Дроговоз, О.В. Матвєєва та ін. // Раціональна фармакотерапія. – 2014. – № 4 (33). – С. 19-20. 7. Посохова К.А., Матюк Л.М. Фармаконагляд у закладах охорони здоров'я Тернопільської області у 2017 році // Раціональна фармакотерапія. – 2018. – № 2 (47). – С. 51-53. 8. Радченко О. М. Медикаментозна алергія // Раціональна фармакотерапія. – 2016. – № 1 (38). – С. 5-12. 9. Савченкова, Л. В. Особливості небажаних реакцій лікарських засобів у дітей різного віку / Л. В. Савченкова, М. С. Акімова // Медична хімія. – 2014. – Т. 16, № 4. – С. 1–13. 10. Фармаконагляд: головні результати 2013 року / О.В. Матвєєва, В.П. Яйченя, О.І. Євко, І.О. Логвіна // Раціональна фармакотерапія. – 2014. – № 1 (30). – С. 18-22. 11. Ципкун, А. Г. Репродуктивна безпечність та фетальний ризик лікарських засобів / А. Г. Ципкун // Репродуктивна ендокринологія. – 2014. – № 5. – С. 15–21. 12. Що відомо про ефективність та безпеку лікарських засобів в Україні? // Щотижневик Аптека. № 37 (1158) 24 Вересня 2018 р.

<p>Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. http://dls.gov.ua – Державна служба України з лікарських засобів. 2. http://lib.nuph.edu.ua/ – Сайт наукової бібліотеки НФаУ. 3. https://dec.gov.ua/ – Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України (відділ фармаконагляду). 4. https://moz.gov.ua/nakazi-moz – Накази Міністерства охорони здоров'я України. 5. http://www.who.int/countries/ukr/ru/ – Всесвітня організація охорони здоров'я. Україна. 6. http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed – ресурс PubMed (доступ до бази даних MEDLINE). 7. http://www.cochrane.org. – Кокранівська бібліотека. 8. http://www.compendium.com.ua – Компендіум онлайн. 9. http://utis.in.ua/drugpreg/ – Українська тератологічна інформаційна система. 10. https://health-ua.com/ – Спеціалізований медичний портал eHealth1.
<p>Система дистанційного навчання Moodle</p>	<p>https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=4353</p>

18. Технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти:

*Технічне забезпечення – комп'ютер, відеокамера, мультимедійний проектор, екран.
 Програмне забезпечення: Microsoft Word, Excel, Power Point, Acrobat rider, Google Workspace for Education Standard, ZOOM, MOODLE.*